

ZAĀ LĀ• SLĀ•VA - RINGHOFFER, INWALD A OSTATNĀ•

ĀšterĀ½, 03 zĀĭĀ™Ā- 2019

PraĀ¾skĀ½ SmĀ-chov, jak uĀ¾ jsem jednou zmĀnila v PraĀ¾skĀ½ch toulkĀĭch, se kdysi nazĀ½val Ā€StokomĀ-novĀ½ Ma BĀ½valo tu mnoĀ¾stvĀ- tovĀĭren a pro zamĀstnance takĀ© kolonie dĀĭlnickĀ½ch domkĀ na MrĀĭzovce. Dnes uĀ¾ slĀĭvu tovĀĭren a tovĀĭrnĀ-kĀ pĀ™ipomĀ-nĀĭ jen pĀĭr budov. SmĀ-chov se zmĀnil k nepoznĀnĀ-, tam, kde kdysi kouĀ™ily komĀ-ny a krĀĭ•eli dĀĭlnĀ-ci s bandaskami a svaĀinou, pulsuje modernĀ-, dynamickĀ½ ruch velkomĀsta.

MĀĭlokdo

z tĀch, kdo vidĀ- Ā•elnĀ- stranu prodejny se znaĀkovou obuvĀ- v PlzeĀskĀ© ul. 233/10, tuĀĭĀ-, Ā¾e jde o ĀĭtĀ-t bĀ½valĀ© Ringhofferovy tovĀĭrny. MĀĭlokdo tuĀĭĀ-, Ā¾e malĀĭ vila utopenĀĭ v kĀ™Ā-Ā¾enĀ- silnic PlzeĀskĀĭ a KartouzskĀĭ, je bĀ½valĀ½ zĀĭmeĀek baronky RinghofferovĀ© (KartouzskĀĭ 20/7). Tam, kde dnes stojĀ- budova Meet Factory (Ke sklĀĭrnĀĭ 3213/15) se dĀ™Ā-ve radilo vedenĀ- firmy Inwald o dalĀĭĀ- strategii vĀ½roby skla. SprĀĭvnĀ- budova bĀ½valĀ© tovĀĭrny Inwald zĀstala, tovĀĭrna samotnĀĭ vĀjak byla zbourĀĭna.

Historie

RinghofferĀ sahĀĭ aĀ¾ do 18. stoletĀ-.

Tehdy

tovaryĀĭ FrantiĀĭek Ringhoffer pĀ™iĀĭel hledat z Uher do Prahy obĀ¾ivu a kolem r. 1771 si zĀ™Ā-dil dĀĭnu na vĀ½robu mĀdĀnĀho zboĀ¾Ā- na rohu MariĀnskĀho nĀĭmĀstĀ- a PlatnĀ©Ā™skĀ© ulice, kde vyrĀĭbĀĭl zejmnĀ na varnĀ© pĀĭnve pro pivovary. Byl ĀospĀĭnĀ½ a tak svoje jmĀnĀ- rozĀĭĀ-Ā™il. NavĀ-c se stal Ālenem mĀstskĀ© rady.

Po

smrti otce FrantiĀĭka pĀ™evzal v r. 1827 Ā¾ivnost syn Josef a svĀho otce v podnikavosti a ĀsilĀ- rozhodnĀ nezapĀ™el. RozĀĭĀ-Ā™il dĀĭnu i vĀ½robnĀ-sortiment a zaĀal nabĀzet speciĀĭlnĀ- zaĀ™Ā-zenĀ- pro cukrovary a lihovary. V r. 1832 se stal vrchnĀ-m mistrem kotlĀĭĀ™skĀ½m a zĀskal monopol na vĀ½robu mĀdĀnĀho zboĀ¾Ā- v celĀ© zemi.

DalĀĭĀ-m

z generace RinghofferĀ byl opĀt FrantiĀĭek (1817-1873), ten jiĀ¾ studoval na polytechnice v Praze a sbĀral zkuĀĭenosti bĀhem stĀĭ¾e v zĀĭpadnĀ-EvropĀ. PĀ™estĀhoval firmu do vĀtĀĭĀ-ch prostor v OpletalovĀĭ ulici.

Rozhodl

se takĀ© pĀ™eorientovat vĀ½robnĀ- nĀĭplĀ na Ā¾eleznĀnĀ- vagĀny. Za tĀ-m ĀĀelem koupil pozemky na SmĀ-chovĀ. Bylo to velmi moudrĀ© rozhodnutĀ-. VĀ¾dyĀ konkurenci - aĀ¾ do r. 1882, kdy zahĀĭjila vĀ½robu KopĀ™ivnice - Ā¾Āĭdnou nemĀĭ. R. 1867 pĀ™idala firma vĀ½robu salonnĀ-ch vagĀnĀ. NejslavnĀĭĀĭ-m z nich se stal vagon vyrobenĀ½ r. 1930 k osmdesĀĭtĀ½m narozeninĀĭm prezidenta Masaryka.

Prezident

Masaryk v nĀm cestoval velmi rĀĭd a po ka¾dĀ© cestĀĭ pĀ™iĀĭel rukouĭĭnĀ-m podĀkovat strojvĀdci za bezpeĀnou cestu. Tento vagĀn vezl prezidenta i na poslednĀ- cestu do LĀĭn. UĀĀĀ-val ho i Edvard BeneĀĭ. Za vĀĭlky tĀ-mto vozem jezdil pouze Emil HĀĭcha. V r. 1968 hrozilo, Ā¾e se vagĀn barbarsky zniĀĀ-. NaĀĭtĀstĀ-k tomu nedoĀĭlo.

František

Ringhoffer byl zvolen r. 1861 starostou na Směchov. Osvědčil se i jako záměstnavatel. V jeho továrně fungovala Dánská nemocniční pokladna, sbor záchranný, a r. 1870 nechal na severním svahu Bertramky vystavět kolonii jednopatrových dvojdomků – Mrázovku (kdy nazývanou Betlém).

Četvrtě

Ringhofferem v poádně, byl opřít František (1844-1909), byl na gymnáziu spoluškákem Jakuba Arbese a Julia Zeyerea, učil ho suplent Jan Neruda. A se chtěl převodně, věnovat vojenskému povolání, převezl po smrti otce podnik a nevedl si vůbec úspěšně. Kromě, již zabýhnutého výrobního programu se proslavil tím, že r. 1891 dodal první vozy lanovky na Letnou.

Produkce

firmy putovala i daleko do zahraničí.

Dostat

náklad ze Směchova na jedině nádraží, dnešní Masarykovo, však byl téměř každý hlavolam. Používal se k tomu valník se zeleň podvozkem a ty, přezdívané koně, vagonů v 5 tun a tendr dvakrát tolik. Jezdilo se přes Karlův most a až s výstavbou Vyšehradského mostu se Karlův most zbavil těchto zářezí.

Nutno

ještě změní, že etážová most Františka I. vůbec zářezí vagonů nevydržel, nebezpečně se rozhoupal a vystrašené dopravci se vrátili zpět.

I

v tomto době bylo o dánské slavné postaršíno - věrnostní - plátky, levně bydlené, stájí lážkašské slavné. Počínaje sbor zdejší - továrny přešel jako první k počínajícímu národnímu divadlu, v němž herci pak sehráli 10. května 1884 první zlaté představení - jako vždy raz dělá pro dánské ze Směchova.

Jako

další - v poádně Ringhoffer V. (čtvrtě František), převezl firmu v r. 1909. Podnik přešel na akciovou společnost. Další - strategii - začlenil do podniku i další vagonky. Poté, co v r. 1940 zemřel, převezl vedení mladší bratr JUDr. Hanuš Ringhoffer, věceguvernér České národní banky a editel pivovaru Velké Popovice. Jeho rodina až skala po 15. březnu 1939 přešla - mecké občanství, přejmenování byli přejít do NSDAP.

Hanuš

byl vyloučen, ukázalo se, že byl členem legionářským a byl v diplomatických službách meziválečné Československa. Zemřel po válce v interně a rodina byla odsunuta do Rakouska.

Tak

jako mnoho jiných, byla i továrna, na které nechali kus poctivě práce a sil - celá generace Ringhofferů, zejména. Převodně - směchovské továrny budovy byly na konci devadesátých let zbourány, bohužel bez jakékoli fotodokumentace. Zůstalo zachováno pouze to, co zmiňují v úvodu - především hlavní budovy a zámeček - spíše secesní vila.

Další

z osvědčených podnikatelů byl Josef Inwald (1837-1906). Ke svému podnikatelskému osvědčení začal r. 1878 otevřeně - sklárny a rafinérie na Zlíchov, později přešel za členem do Směchova. Vyrobil jasně kvalitní sklo, sklo lité, lisované. Známečky byly i durity (ty však nevyrobil přešlámo na Směchov).

Po smrti Josefa Inwalda pokračovali ve vedení firmy dva z jeho dětí - ať synové Oskar a Rudolf. Největší firma byla firma ve 20. letech minulého století. S hospodářskou krizí přišel pád a díky švédskému vůdci Josefa Inwalda upadlo jméno Inwald v zapomnění. Dnes je připomínkou u tří jen správně budova firmy, nyní Mett Factory.

Na Smíchovské byla také Porgesova kartounka. V Kármánově ulici 25, tam kde dnes stojí rozlehlá budova České správy sociálního zabezpečení, byla kdysi správně budova Pražských akciových strojů. Na rohu Bieblovy a Radlické ulice Továrna na střívkové zboží - Bohdana Bečky, r. 1920 adaptovaní na dluhu Zemského spolku pro lázeň a včelství mrzáků pod záštitou Rudolfa Jedličky. Trochu zvláštní název, nicméně dobrá polovina ul. Pod Brentovou byla továrna na šerpapadla Karla Paška.

Je jasné, že takové koncentrace takového průmyslu (plus pivovary, lihovary) znamenaly zájem pro okolí - prostě a Smíchov asi až do dnešních dnů. Přesto bourání - bez dnešních nejen budov, ale i unikátního zařazení - nebylo úplně pravdě.

Vždyť tedy zanechaly kus svého života celé generace našich předků.

A je třeba mít osobní poznámka na závěr.

Když dáváme příklady na podobném tématu, vždycky se skláníme přitom k evnatosti lidí, kteří nehlídali (na rozdíl od mnoha dnešních) na rychlý zisk a zbohatnutí, ale vkládali do svého podnikání i určitou nadhodnotu, byť jim to přineslo jenom málo - navíc.

MIA